

garji uničila vse razločke raznih stanov. Boljarstvo starih časov je užé davno izginiło in razlika je sedaj bila samo v imétji, a to nij dajalo nikacega prvenstva. Vsi so bili jednaki, a vsi brez pravic.

Obíteljsko življenje se malo razpozna od življenja drugih južnih Slovanov. Hiže bolgarskih vasíj so pletenih stén, zamazanih z glino in apnom, a pokriva jih slama ali trstje. V prednjem konci hiže je nadstréšnica, pod katero Bolgarji po letu jedé in izprejemajo gostí. Po hižah vidiš čistoto in red. A na Bolgarskem nij malo ubožnih vasíj, v katerih živé ljudje stisnjeni po majhenih kočicah; na gorah pastirji stanujejo v prostih kočúrjih. Bolgarji slové za odlične vrtnike; osobíto véšči so vinstvu, ovočárstvu in svílstvu.

Orala imajo zeló neokretna in težka; pred vsako oralo vprézajo po osem volov ali bývolov, katere več ljudíj poganja s palicami in kričem. Pšenico tako mlata: nasadíviši jo na gumno priženó živino, katera vleče težka bruna in kámene, da se máne zrnije iz klasja. Ob jednem se zreže tudi slama. Izmej póljščíne sadé najbolj debeljačo (koruzo) in po nekatere kraje rižo, ki jo potem jedé samo na sebi.

Podzémeljice, razprostranjene uže po vsem svetu, nijso znane Bolgarjem. Izmej zelenčíja najrajši jedé čebulo in česen.

A. K.

Kako so se šmarnice začele.

Mesec majnik je užé tukaj in vesele šmarnice so se pričele, katere, kakor véim, ljubi otroci, prav radi obiskujete. To je prav! le pridno hodite v cerkev in Marijo čestite; kdor Marijo ljubi in jo čestí tega tudi ona gotovo ne zapustí. Ker pa mnogi izmed vas ne vedó, kako se je ta prelepa pobožnost pričela, naj vam „Vrtec“ pové nekoliko o njenem začetku.

Šmarnice so se pričele godovati proti koncu pretečenega stoletja. Povód tej lepej pobožnosti je dal tedanji hudobni in brezbožni svet. Posebno po italijanskih mestih so začeli proti koncu pretečenega stoletja brezbožniki oskrunjevati nedolžno pomladanjsko veselje in krasne majnikove dneve z nesramnimi veselicami in mehkužnimi grdobijami ter so popolnem pozabili, da je Bog, kateri kinča in krasí naravo zato, da bi z nedolžnim srcem se veselili njene lepote in v njenej krasoti spoznali njegovo vsemogočnost in slavo. Da bi se ta zavést zopet oživela, in bi se óne grde hudobije zatrlé, sklenejo nekatere pobožne duše v Rimu, na čelu njih misijonar pater L a l o m i a, mesec majnik posvetiti Mariji v službo, ter vpeljejo v čast prečíste Device posebno pobožnost, ki jo Slovenci „šmarnice“ imenujemo. — Hitro se je potem razšírijala ta pobožnost po raznih krajih katoliškega sveta in papež Pij VIII. je vsacemu, ki jo opravlja, podélil 1815. l. za vsak dan po 300 dni odpustkov, jedenkrat v mesecu pa popolnoma odpustek z navadnimi pogoji.

Zatorej otroci! hodite radi k šmarnicam, kajti prava ljubezen do Marije in posnemanje njenih lepih čednosti je gotova pot v nebesa.

Že šmárnice nežno cvetó
Se v venec cvetíce pletó,
Da krasnega maja — Se slava obhaja
Cvetíci Mariji lepó.